

Årsplan

2023-2024

Bærumsbarnehagen

Innhold

Innledning	2
Årsplan	2
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	2
Bærumsbarnehagen	2
Presentasjon av barnehagen	3
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	4
Barnehagens pedagogiske arbeid	5
Barnehagens verdigrunnlag	5
Barn og barndom	5
Demokrati	5
Mangfold og gjensidig respekt	6
Likestilling og likeverd	6
Bærekraftig utvikling	7
Livsmestring og helse	8
Barnehagens formål og innhold	10
Omsorg	13
Lek	14
Danning	15
Læring	15
Vennskap og fellesskap	16
Kommunikasjon og språk	16
Barnas medvirkning	18
Samarbeid mellom hjem og barnehage	18
Overganger	19
Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning	19
Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	20
Fra barnehage til skole	20
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	21
Planlegging	21
Vurdering	21
Dokumentasjon	21
Barnehagens arbeidsmåter	22
Progresjon	22
Barnehagens digitale praksis	23
Barnehagens fagområder	23
Kommunikasjon, språk og tekst	23
Kropp, bevegelse, mat og helse	24
Kunst, kultur og kreativitet	24
Natur, miljø og teknologi	24
Antall, rom og form	24
Etikk, religion og filosofi	25
Nærmiljø og samfunn	25
KULTURARENA	25
Kompetanseplan	27

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2) og barns rett til medvirkning (§ 3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er i følge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for bærumsbarnehagen, [Barnehagemelding 2015-2025](#).

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og **lek, språk og god helse** er spesielle faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner. Kvalitetsplanen skal bidra til likeverdige barnehagetilbud i Bærum og sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i bærumsbarnehagen. Kvalitetsplanen, [Lek og læring – rammeverk for bærumsbarnehagen](#), som gjelder fra 2019 skisserer satsingsområdene:

- Kommunikasjon og språk
- Livsmestring
- Digital barnehage

Presentasjon av barnehagen

Barnehagen ble bygget som Pyraminten barnehage i 1979. Kommunen overtok driften av barnehagen i 2001 fra Akershus fylke

Emma Hjorths område kan by på mange muligheter. Tanumskogen gir oss muligheter til korte og lange skogsturer, samt et rikt naturliv og mange aktiviteter i naturen.

Regionalt aktivitetssenter med Emma Sansehus, Emma Friskhus og Emma Kafe har beliggenhet rett ved oss.

Det er tar oss fem minutter å gå til Emma Hjorth skole. Vi har et godt samarbeid.

Vi samarbeider med nærbarnehagene om felles aktivitetstilbud for skolestarterne våre.

Barnehagen er inndelt i fire avdelinger.

Alle avdelingene er bemannet med barnehagelærere. 80 % av våre assistentstillinger er besatt av barne- og ungdomsarbeidere.

Vi tar imot elever og studenter som trenger praksisplass.

Emma Hjorth barnehage representerer et mangfold i barnegruppen og i personalgruppen. Vi har opparbeidet oss romslighet og respekt i møte med hverandre. Vi utvikler de voksnes kompetanse for å legge til rette for et godt språkmiljø for barn som har norsk som morsmål og norsk som andrespråk.

I år har vi valgt å ha følgende områder som utviklingsarbeider/prosjekter

- *Tett på – kvalitet i bærumsbarnehagen, innarbeider class-verktøyet og verktøyet «snakke med barn» i regi av RBUP*
- *Livsmestring – selvregulering- motoriske utfordringer*
- *Språk - Språkmiljø på avdeling – tema for året: «La leken fremme språket»*
- *Arbeidet mot mobbing-observasjoner*
- *Grønt flagg – klimaklok – vann*
- *Tradisjoner - går igjennom hva og hvorfor*

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

I henhold til Rammeplan for barnehagen (Utdanningsdirektoratet 2017), skal det pedagogiske arbeidet i barnehagen jevnlig vurderes. Målet med dette er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og Rammeplanen.

Vurderingsarbeidet bygges i hovedsak på felles refleksjoner der hele personalgruppen er involvert. Diskusjon rundt faglige og etiske problemstillinger i lys av egen praksis bidrar til at barnehagens pedagogiske virksomhet utvikles. Dette har blitt gjennomført gjennom nedskrevne praksisfortellinger hver måned med etterfølgende veiledning på avdelingsmøter/personalmøter i forbindelse med forskjellige dimensjoner i CLASS. Vi startet opp med observasjoner av forskjellige dimensjoner på egen avdeling. Dette var veldig vellykket både med å «se» avdelingen utenifra og å få en større forståelse for dybde innholdet i verktøyet. Dette fortsetter vi med.

Vurderingsarbeidet i Emma Hjorth barnehage foregår på flere arenaer. Vurderingsarbeid blir tatt på personalmøter og planleggingsdager der hele personalgruppen er til stede. Vi bruker flere metoder med arbeid både enkeltvis og i gruppe.

Barna tar del i utviklingsarbeidet gjennom utsagn personalet plukker opp, jevnlig observasjoner av det psykiske miljøet rundt barna. Barns utsagn og tilbakemeldinger blir brukt til gjensidig refleksjoner om barns danning og utvikling mellom foreldre og ansatte.

Alle barn blir kartlagt for at personalet skal vite noe om deres utviklingsrammer slik at man kan gå inn å være et godt støttestillas. Vi bruker verktøy som Alle med og TRAS.

Tett på er et helhetlig system utarbeidet for å styrke kompetanse og kvalitet i barnehagene i Bærum kommune. Vi har brukt året til å lære oss verktøyet CLASS (CLassroom Assesment Scoring System) Det er delt inn i 10 dimensjoner.

Foreldre vurderer vårt arbeid gjennom deltakelse på utviklingssamtaler og foreldremøter, fortløpende tilbakemeldinger og brukerundersøkelser. Tilbakemeldinger fra foreldre blir vurdert og reflektert rundt og i mange tilfeller ført til endret praksis.

Vi har erfart at det er enkelt å ha en samtale med foreldre over TEAMS. Både i tidsbruk og tid på dagen.

Vi har i vår foreldregruppe mange kulturelle forskjeller. Vi bruker mye tid i samtaler og refleksjoner sammen med foreldrene.

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Vår visjon: En liten verden som styrker inkludering.

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.

Barn lærer når de opplever gleden av å mestre i et sosialt fellesskap. Vi skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og forutsetninger. Vi skal bidra til at barna i et fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner.

Personalet:

- Støtter og stimulerer barnas utforskertrang og nysgjerrighet
- Setter av tid til undring
- Lytter og legger til rette for aktiviteter ut fra barnas interesser
- Tar utgangspunkt i hvert barns utviklingsmessige ståsted
- Stimulerer til gjensidig samspill mellom barna og mellom barn og voksen
- Tilstedeværende i barnas opplevelser og lek
- Ser til at alle barn har minst en av personalet de er knyttet til
- Ler sammen med barna

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter.

For å kunne få til demokrati i praksis må personalet:

- Lytte til barnas meninger
- Reflektere sammen med barna
- Støtter oppunder barnas ytringer slik at de blir hørt i i barnegruppen, blant annet personal og foreldre
- Hjelp til i konflikt håndtering
- Diskutere hva er rett og galt, være undrende og åpen
- Gi barna erfaringer med mindretall og flertall
- La barna få opplevelsen av å påvirke sin egen hverdag

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

I Emma Hjorth barnehage jobber vi for å møte alle som mennesker og ikke som kulturer. Da har vi fokus på likheter og muligheter i de forskjellige relasjonene vi er i.

Da må personalet:

- Lytte til hva som blir sagt og lytte ferdig
- Støtte bruken av morsmål
- Markering av ulike tradisjons dager
- Hjelp hverandre med å se saker fra ulike perspektiver
- Utfordre hverandre i å tenke i andres «rammer»
- Hjelp barna med å få fram ulike perspektiver

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. Barnehagen skal gi det enkelte barnet støtte og utfordringer ut fra egne forutsetninger og bidra til et meningsfullt liv i fellesskap med andre barn og voksne. Barnehagen skal være et miljø hvor ulike individer og ulike kulturelle ytringer møtes i respekt for det som er forskjellig. Et møte med noe som er forskjellig fra ens eget, gir

muligheter for å utvikle en positiv nysgjerrighet overfor menneskers og kulturers likheter og ulikheter.

Personalet mener at likestilt og likeverdig pedagogisk praksis er:

- Personelt er gode rollemodeller tilrettelegge ut fra barnas behov
- Tilrettelegge ut fra barnas behov
- Barna skal oppleve glede
- Se den enkeltes behov – Å være en god observatør
- Lytte og være imøtekommende
- Gi barna alternativer
- Veilede foreldre om barnas behov
- At personalet er lekende
- Være tilstede
- Gi rom til alle
- Ha empati
- Ser mer likheter enn forskjeller
- Å vise interesse
- Akseptere at andre har forskjellige meninger
- Møte mennesker og ikke kultur
- Vise forståelse for forskjelligheter
- Vi tilbyr skiskole for Maxi barna.
- Vi bruker steg for steg metode i problemløsning sammen med barn.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden. Vi har en viktig oppgave å fremme verdier, holdninger og praksis. Barna skal forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden og oppleve tilhørighet til naturen.

Personalet skal:

- være ute og til stede sammen med barna i all slags vær
- vise nysgjerrighet og interesse for naturen i alle årstider
- gjenbruk av materialer
- ha ivaretagelse av materialer, leker og naturen
- resirkulere sammen med barna
- lager mat sammen med barna
- spiser mest fisk
- kompostere
-

Bærum - en klimaklok kommune

Emma Hjorth barnehage er sertifisert med Grønt flagg. Det er en internasjonal miljøsertifisering rettet mot barnehager og skoler. Formålet med Grønt flagg er å sikre

bærekraftig utvikling gjennom miljøopplæring. Emma Hjorth barnehage fikk Grønt flagg i 2018.

Dette er noe av det vi jobber med:

- vi komposterer
- vi har laget egen grønnsaks- og urtehage
- vi har laget egne miljøregler
- vi sorterer søppel
- studerer matsvinn
- vi prøver å minske plastbruk i barnehagen. (ingen plastikk poser i garderoben, ingen bruk av engangstallerken, bestikk og kopper, bruk av flerbruksbeger til yoghurt)
- vi arrangerer loppemarked
- vi bruker gjenbrukbart nett til klær mellom barnehage og hjem
- vi passer på og lærer om bier
- Vann er fokuset for i år. Viktighet av vannressurser og bruken av vann

Mål og delmål

Hovedmål

- Barna gjør erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen
- Barnehagen bidrar til at barna på sikt forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Delmål:

- Barnehagen legger til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring.
- Barna har gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- Økt forståelse for hvorfor og hvordan vi kan redusere mengden vann
- Oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

Livsmestring og helse

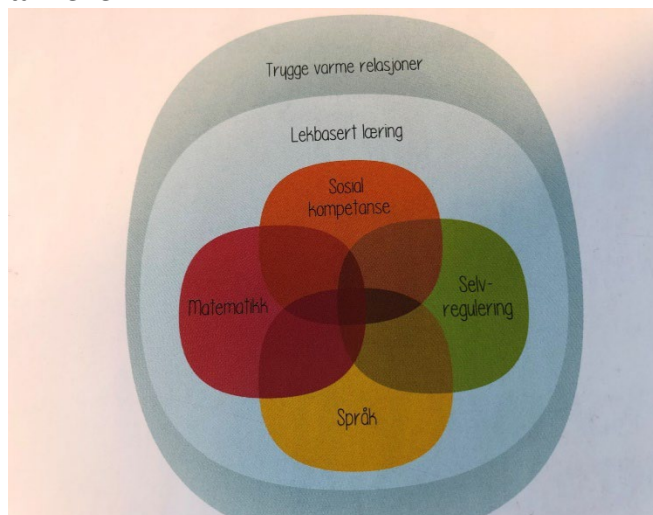
Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Emma Hjorth barnehage har tatt i bruk Lekende læring som er et forskningsbasert førskoleopplegg fra Agderprosjektet . Studier viser at barn lærer best gjennom en kombinasjon av fri lek og veiledet lek. I veiledet lek deltar barna i lekbaserte

læringsaktiviteter tilrettelagt av voksne. Den voksne skal være en autoritativ voksen. Det betyr en som har varme og omsorgsfulle relasjoner til barna og samtidig setter tydelige grenser.

Når man anvender veiledet lek har den voksne et sett av daglige mål for aktivitetene i tankene:

Vi vil fortsette med selvregulering. Stille krav og støtte oppunder robuste barn.

Selvregulering innebærer enkelt sagt viljestyrt atferd eller at vi tenker før vi handler. Det hjelper barnet til å regulere atferd, tanker og følelser.

Vi har basert fokuset vårt på tilbakemeldinger fra foreldre som er bekymret for sikkerhet for sine barn i lek med andre barn og vi erfarer forskjelligheter i krav foreldre og barnehage stiller til barna. I mange tilfeller stiller barnehagen strengere krav til selvstendighet enn det hjemmet gjør.

Personalet skal:

- ha kompetanse i nyere hjerneforskning hos barn
- utfordre og støtte barna i deres fysiske miljø
- sikre at alle barn har en god relasjon
- gi barna grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner
- kunne møte barn som er utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep
- gi barn støtte til deres seksuelle utvikling

Sårbare barn:

Barnehagen har utarbeidet rutiner ved ivaretagelse av sårbare barn og bekymring rundt et barn.

Det blir dokumentert i et skjema som personalet fyller ut som en dokumentasjon når det oppstår en bekymring.

Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Det er utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagen.

I Emma Hjorth barnehage har foreldre og personalet våren 2016 utarbeidet punkter til mobbeforebyggende tiltak.

Dette gjør foreldrene:

- Hilse på hverandre i garderoben
- Hilse på alle barn
- Være med hverandre hjem
- Si sifra til personalet når de oppdager at det er noen som faller utenfor eller det blir snakket om et barn fra barna
- Snakke godt om alle barn
- Inviterer hele avdelingen eller hele barnegrupper i bursdager

Dette gjør personalet:

- Vi går igjennom handlingsplan mot mobbing på første foreldresamtale.
- Vi bruker jevnlig observasjoner til barns lekemiljø. Dette skal synliggjøres i barnehagens HMS planer
- Vi kan tilby foreldreveiledning for å støtte foreldrene i foreldrerollen. Barnehagen har ICDP veiledere som drifter veiledningen.
- Vi har flere fester sammen med barn og foreldre i løpet av året for å skape inkludering og legge til rette for et bredere nettverk.
- Vi tilbyr barnehagens lokaler til arrangementer i foreldrenes regi.

Sanse Motorisk års hjul

“Use it or lose it”

MND	GRUNLEGGENDE FERDIGHETER	OMRÅDER	
August september	Sanser	Likevektsans / vestibulærsans Ledd og muskel sansen	Vestibulær systemet sørger for at hjernen er blitt kjent med følelsen av bevegelse som er nødvendig for å utvikle orienteringsevne, stabilitet og balanse. Har direkte sammenheng med: Holdning, årvåkenhet, konsentrasjon og ro. Kroppens GPS, sørger for kroppsbevissthet om kroppen og omgivelsene, kroppens underbevissthet og styrke\ kontroll.
Oktober November		Sanse apparatet Berøring\ lukt\ hørsel\ syn	For at hjernen utvikles og modnes kroppen stimuleres gjennom sansene våre. Sansene gir informasjon om omverden.
Desember	Motorikk	Grovmotoriske Grunn bevegelser Løping, hopping og klatring.	Barnet beveger seg som regel når det er noe som har pirret sansene, og som regel vil finne ut mer om. Når et barn har evne og mulighet til å utforske på egen hånd og på sin egen måte gir det voldsom fart til læring. For å utforske selv må barna ha redskapene, bevegelsene. For å komme dit hun vil- skaffer hun erfaring og både kvalitet og kvantiteten på utforskingene gror som ugress.

		Kraft koordinasjon og styrke	Utholdenhet og koordinasjon
Januar		Øyemotorikk \ kryssing av midt linje	Når høyre og venstre halvdel snakker effektiv sammen, hjernens kraft og fart dobles med hensyn til dypere tenkning. *Bilateral (begge sider): babyen strekker ut begge hender for å gripe ting. *Homolateral (samme side): klatrer opp stige venstre hånd venstre fot.. *Lateral bevegelse en del av kroppen på den ene siden beveger seg, gjør en annen del av kroppen andre siden det samme -kravling- *Krys lateral bevegelse: barna bruker høyre hånd for å nå på venstre side. Om denne bevegelsen er ikke er «inne» vil vi se at barnet bøyer hele kroppen for å unngå å krysse midtlinjen.
Februar Mars	motorikk	Finn motorikk (håndgrep, øye-hånd og øyefot koordinasjon)	Evnen til å gripe eller sparke etter et objekt uten å måtte se på hendene eller føttene. Dette krever godt utviklet fin motorikk og også sterke øye muskler. Flere elementer må stimuleres for å utvikle sterke øye muskler. Fokus, samsyn, dybdesyn, og evnen til å fikserer på en ting om gangen.
April	Sanser	Likevektssans / vestibulærsans	Vestibulær systemet sørger for at hjernen er blitt kjent med følelsen av bevegelse som er nødvendig for å utvikle orienteringsevne, stabilitet og balanse. Har direkte sammenheng med : Holdning, årvåkenhet, konsentrasjon og ro. Kroppens GPS, sørger for kroppsbevissthet om kroppen og omgivelsene, kroppens underbevissthet og styrke\ kontroll.
Mai		Sanse apparatet Berøring\ lukt\hørsel\syn	For at hjernen utvikles og modnes kroppen stimuleres gjennom sansene våre. Sansene gir informasjon om omverden.
Juni	Motorikk	Finn motorikk (håndgrep, øye-hånd og øyefot koordinasjon)	Evnen til å gripe eller sparke etter et objekt uten å måtte se på hendene eller føttene. Dette krever godt utviklet fin motorikk og også sterke øye muskler. Flere elementer må stimuleres for å utvikle sterke øye muskler. Fokus, samsyn, dybdesyn, og evnen til å fikserer på en ting om gangen.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskaper av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Dagen i barnehagen er delt inn i aktiviteter og faste rutiner. Personalet skal møte barnet på en omsorgsfull måte gjennom å la barnet være en aktiv medspiller og bidragsyter i samspillet dem imellom. I barnehagen verdsetter vi hverdagslivet som læringsarena.

Slik ser dagen vår ut;

Klokken 7.30-9.00; Velkomst (Frilek inne)

Mål; Personalet ønsker barn og foreldrene velkomne når de kommer om morgnen og er tilstedeværende og aktivt involvert i aktiviteter med barn

Kl. 9-12; Store barn; Voksenstyrte aktiviteter, samlingsstund og måltid

Mål for måltid: Å våge å prøve noe nytt

Små barn; Frilek ute på formiddag, samlingsstund og måltid

Kl. 12-14; Store barn; Frilek ute. Vi deler uterom og har forskjellige aktiviteter i hver sone.

Mål. Barna skal oppleve en lekende personal.

Små barn; Stell/bleieskift/, Hvile/sove/ lek inne

Kl. 14-15; Håndvask/generell hygiene, måltid

Kl. 15-17. Frilek inne eller ut.

Barna velger aktiviteter ut ifra sine interesser.

Gjennom hele dagen tilbyr vi barna disse aktiviteter både inne og ute;

- *Konstruksjonslek- Duplo, Lego, kapla, tog-banen mm.*
- *Forming/ finmotorikk- Landart, male, klippe og lime, perle, tegne, sandkasse mm.*
- *Kognitiv/konsentrasjon- Puslespill, domino, kortspill, mm.*
- *Rollelek- Dukkerom, utkledningstøy mm.*
- *Grovmotorikk-sklie, husker, klatrestativ, hoppetau, sykle mm*
- *Regel leker – eks hauk og due, stiv heks, mm*

MÅLTID:

Minimumsstandard for måltider ved Emma Hjorth barnehage:

Hva er viktig når vi har formiddagsmat?

Ordensbarn hjelper til med å dekke på

Alle har vasket hender før vi spiser

Alle barn har faste plasser

Synger bordsang før man begynner å spise

Maten blir tilbudt fra/på bordet

Barna har medvirkning på hva som skal på tallerken

Alle barn får valget mellom vann og melk

Voksne spiser sammen med barna

Alle snakker med rolig og lav stemme med de som sitter på samme bord

Det er en dialog rundt bordet

Alle sitter ved bordet til bordet er «ferdig»

Alle spør om få tilsendt det de ønsker og man sender fat videre. Det forventes at alle sier værsgod og takk

Alle rydder fra sin egen plass, eventuelt matpakken på plass eller i kjøleskap

Bestikk og matrester sorteres på tralle eller i kasser

God tid, ikke stress

Personalet skal:

- Alle voksne er forberedt til samtaletemaer med barna. Tilpasser seg til språket og barnets alder, snakker sammen med barna, har gode samtaler.
- Voksne er flinke til å oppmuntre til å spise og smake
- Voksne er til stede ved bordet, går ikke fra bordet, har alt man trenger på bordet
- Vi voksne er flinke til å snakke om maten, hvor det kommer fra, hvordan den smaker
- Vi bruker ikke mat som belønning
- Voksne er gode rollemodeller for hvordan vi snakker om maten (hva vi liker og ikke liker)

Progresjon i selvstendighet

1-2	3-4	5
Dialog/ tegn rundt hva man vil ha å spise Øver på å smøre selv ca 2 år	Smører på maten sin selv	Spiser med kniv og gaffel
Øver på vanlig kopp/ glass	Maten blir servert ved bordet og barna får hjelp av voksne til å forsyne seg og eget matvalg	Forsyner seg selv
Hjelper til med å dele frukt		Skjærer selv frukt ved bordet og deler til de andre
Sorterer søppel og bestikk		

Omsorg

Omsorg er nært knyttet til oppdragelse, helse og trygghet, og er samtidig en forutsetning for barns utvikling og læring.

Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning.

Barnehagen er opptatt av å ha et sunt og helsefremmende kosthold i barnehagen.

I barnehagen vår handler omsorg om positiv relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre.

Slik jobber vi med omsorg:

- Foreldre og personalet er gode rollemodeller.
- Foreldre og personalet har en felles forståelse for det enkelte barns behov og for at barnet er en del av en gruppe.
- Personalet har fokus på verdier og normer som er representert i barnehagen i form av språklig mangfold
- Personalet har kunnskap om egen barnehages kulturelle og språklige mangfold slik at vi møter og møtes med respekt.
- Personalet veileder barna i samspill med andre mennesker.
- Personalet oppmuntrer barna til å formidle synspunkter og derved gi dem mulighet til deltakelse i et demokratisk samfunn.
- Personalet har fokus på fleksibilitet, ro, hvile, trygghet, gode og nære relasjoner.
- Personalet viser anerkjennelse for det enkelte barns følelser og behov.
- Utarbeidet egen tilvenningsplan med tilknytningspersoner.
- Vi serverer formiddagsmat i barnehagen.
- Vi tilbyr Halal mat til de som etterspør dette
- Fra jul til påske leier vi gymsal til de minste barna annenhver uke.
- Maxi barna får gå på skiskole i regi av Skiforeningen, i Jan/Feb
- Vi har også kjøpt inn ski og skisko til barnehagen, som barna kan bruke i barnehagen, og også låne med seg hjem

Personalet skal:

- lage et arbeidsmiljø som gir barna trygghet og trivsel
- støtte barns utvikling av empati og nestekjærighet
- utvikle barns tillit til seg selv og andre
- verdsette barnas egne omsorgshandlinger.

Lek

Leken skal ha en stor plass i barns liv i barnehagen. Leken er en grunnleggende livs og læringsform som barna kan utrykke seg gjennom, og en viktig del av barnekulturen. Den gir barna glede, frihet og fravær av forventninger om å gjøre riktig. Det er selve lekaktivitetene og det som disse aktivitetene gir barnet av opplevelse som er det sentrale. Leken er barnas måte å være på, og har egen verdi i seg selv.

Barnehagen vår har et stort og flott uteområde. Vi har lekeapparater som er tilpasset små og store barn.

I Emma Hjort barnehage har vi fokus på;

- Støtte, inspirerer, og oppmuntre, viser engasjement for barns lek.
- Stimulere til egen lek og er aktive tilstedeværende og deltagende voksne som støtter barna i leken.

- Respektere og avbryte minst mulig, legge til rette for lekens vilkår/utvikling
- Tilbyr rom, utstyr og materiell.
- Avsette store deler av dagen til ulike former for lek.
- Arbeider med barns relasjonsferdigheter.
- Uterommet er delt i stasjoner med forskjellige leker som foregår i hele dagen.
- Lager lekearenaer i smågrupper
- Aktiv bruk av nærområdet

Danning

Danning er en kontinuerlig prosess som skjer i barnets samspill med omgivelsene. Det er en gjensidig samhandlingsprosess som forutsetter en bevisst refleksjon av voksne. *Aktiviteter og relasjoner* i barnehagen skal bidra til en dannelsingsprosess som forbereder barn til et flerkulturelt samfunn, solidaritet, demokrati og miljømessige utfordringer.

Læring

Barnehagen står for et helhetlig læringssyn der personalet skal fremme barnas allsidige utvikling av personlig, relasjonell og faglig kompetanse. Læring foregår i omsorgssituasjoner, dannelsingsprosesser, kontakt mellom voksen-barn og barn-barn, i lek og aktiviteter.

Personalet har fokus på:

- Felles forståelse for barnets behov for å utvikle seg personlig, sosialt og faglig ut fra eget nivå og egne interesser.
- Anerkjennelse for det enkelte barns følelser og mestringsbehov.
- Fokus på verdier og normer.
- Veileder barna i dannelsingsprosessen- leve sammen, ta hensyn, dele, vente på tur, forstå andres perspektiv
- Fleksibilitet, ro, hvile, trygghet, gode og nære relasjoner.
- Personalet er gode rollemodeller og tilbyr barna felles opplevelser og erfaringer

Slik gjør vi det;

- Vi ser barna som aktive deltagere i egen læring og støtter deres indre motivasjon ved å ta deres egne interesser, erfaringer og initiativ på alvor.
- Vi legger vekt på å fremme barnas undring, skaperglede og utforskertrang.
- Vi tilbyr barna aktiviteter som gir dem mulighet til å danne seg egne meninger og videreutvikle egne interesser.
- Vi jobber systematisk med å gi barna felles lærerike opplevelser og konkrete erfaringer som de kan mestre og bygge videre på i lek, og samhandling med hverandre.

Med dette ønsker vi at barna lærer å bli trygge på seg selv, være nysgjerrig på omgivelsene, mestre og har respekt for andre.

Vennskap og fellesskap

I Emma Hjorth barnehage har vi fokus på at barna har venner, har det godt med seg selv og andre, og at de har gruppetilhørighet og glede av samvær med andre.

Personalet har fokus på at;

- Barna omgås andre på en positiv måte,
- Barna øker evnen til å mestre problemer.
- Barna takler frustrasjon på en positiv måte.
- Barna er med å forme sitt eget liv ved å påvirke sin egen hverdag.
- Barna er synlige og deltar aktivt i samspill med andre og omgivelsen.

Slik gjør vi det;

- Vi legger til rette for at alle barn skal oppleve vennskap og danne relasjoner.
  - Vi fokuserer på barnets medvirkning når mål og planer settes ut i livet.
  - Vi organiserer og tilrettelegger for små grupper.
  - Vi i bruker steg for steg metode i problemløsning sammen med barna
  - Vi lydhøre barnas innspill.
  - Vi er deltagende i leken i barns premisser.
  - Vi gir trøst og forståelse i vanskelig situasjoner.
- Vi bruker glede og humor i samspill med barna

Kommunikasjon og språk

I Emma Hjorth barnehage har vi språkstimulering som et viktig satsingsområde. Vi voksne bruker språket bevisst i alle rutinesituasjoner gjennom hele dagen. Språkforskere er enige om at den viktigste språkstimuleringen førskolebarna kan få er begreps trening og kontekstuavhengig samtaler, utenfor her og nå (Aukrus 2005)

Vi har valgt å dele barnehageåret i fire perioder. Det er naturlige perioder som knytter seg til hverdagslivet og årets naturlige syklus. Hver periode lages det en felles plan for hele huset.

Vi har dette året valgt å fordype oss Pulverheksa av Ingunn Aamodt fram til jul og Hakkebakkeskogen av Thorbjørn Egner etter jul.

Vi lager en felles tavle med ideer og forslag til fortellingene i forhold til fagområdene (Rammeplanen 2017) Denne arbeidsmåten skaper felles lekearenaer for barna og et godt læringsmiljø for barn og personalet. Vi knytter metoden «Grep om begreper» til dette arbeidet.

I samarbeid med språksenteret har vi systematisert vårt arbeid til å jobbe temabasert gjennom hele året. Vi har jobbet etter og utarbeidet disse punktene:

Plan for arbeid med felles tema og fokusord:

1. Hvor lenge skal perioden vare?
2. Bli enige om et tema/bok alle kan jobbe med over tid

3. Alle gjør seg godt kjent med temaet/boken
4. Velg ut fokusord knyttet til tema, og vurder hvordan dette kan tilpasses ulike aldersnivå
5. Ha en idemyldring på hvordan en kan jobbe med
  - Temainnholdet – hvilke aktiviteter?
  - Begrepene – hvilke aktiviteter?
6. Hvordan kan temaet synliggjøres i landskapet slik at det holdes aktivt både hos barn og voksne?

Språkfremmende aktiviteter.

- Vi tilrettelegger for lek slik at barna lærer språk av hverandre.
- Vi benevner det vi ser rundt oss og det vi gjør.
- Vi har meningsfylte samtaler med barna
- Vi har dialogisk lesing som øker barnas ordforråd og kommunikasjon kompetanse
- Vi ser på bilder og samtaler med barna om innholdet.
- Vi bruker tegn til tale
- Vi bruker dagtavle
- Vi synger sanger og bruker konkrete under samlingsstund.
- Vi har skiskole tilbud for barn og personalet.
- Steg for steg
- Vi har delt barnehageåret i perioder og jobber systematisk med utvalgte eventyr / fortellinger.

Slik har vi tilrettelagt vårt språkmiljø.

- Vi skaper tid for tilrettelagt språkaktiviteter
- Gi barna erfaring som bygger opp begrepsforståelse.
- Fremme tillit mellom barn og voksne slik at barna føler glede og trygghet ved å bruke språket
- Personalet bruker morsmål i overgangen/tilvenning (morsmål-norsk)
- Lese-venner opplegg med skolebarn som skal bli fadder til Maxi gruppen

Blant språkmateriale vi bruker aktivt i barnehagen er;

- Snakkepakken.
- Språksprell.
- Språkposer.
- Barnesamtaler.
- Lær meg norsk før skolestart.
- Språk 4.
- Grep om begreper.

Samarbeid med foreldrene om språk

- Oversette begreper og tekster til tema

- Lære ord og uttrykk fra foreldrene
- Lære sanger fra foreldrene

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnas medvirkning er sentralt for barns læring, De skal oppleve at de kan medvirke i egen hverdag. Personalet skal høre på barnas synspunkter om egen hverdag, anerkjenne deres meninger og ytringer og la dem oppleve at de har innflytelse. Barnas ønsker og behov skal møtes med en åpen og anerkjennende grunnholdning.

Dette har personalet fokus på:

- Barnas reaksjoner skal tas med i planlegging, dokumentasjons- og evalueringsarbeidet.
- Personalet er bevisst på at barn kan ha vanskelig for å uttrykke sine synspunkter verbalt, og følge opp barnet ved også å anerkjenne barnets kroppsspråk og ansiktsuttrykk, bekrefte og finne løsninger sammen.
- Barna skal oppleve at de får innflytelse på sin egen hverdag - komme med egne ønsker og klare å formidle når det er noe de ikke synes er bra (selv om det ikke alltid er deres løsning som velges).

Slik gjør vi det:

- Observerer barnas interesser.
- Forskjellige typer barnesamtaler.
- Planlegging i samlingsstund.
- Gjennomføring med hensyn til barnas bidrag.
- Evaluering med barna etterpå.
- At materiell/leker ligger tilgjengelige for barna.

Barna har innflytelse på regler og rutiner

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

- Alle foreldre blir møtt ved henting og levering av barna.
- Alle foreldre får tilbud om to samtaler i løpet av året, en på høsten og en på våre.
- Foreldre kan selv spørre om samtale ved behov.
- Alle foreldre har en samtale når barnet starter som ny i barnehage. Alle skal fylle inn barnets språkhistorie.
- Alle foreldre får et tilbud om besøksdag i barnehagen.
- Vi forventer at foreldre bidrar med å informere om barnets språk og språkmiljø hjemme.
- Vi forventer at foreldre gir beskjed når barnet skal ha ferie; høstferie, juleferie, vinterferie, påskeferie og sommerferie.
- Vi forventer at foreldre gir beskjed til barnehagen når barnet er syk.
- Vi arrangerer foreldremøter med foredrag om viktig tema som berører familielivet og barneoppdragelse.
  - Vi informerer og opplyser om norske tradisjoner
  - Utlån av ski for barn og foreldre.
  - Foreldresamarbeid i markering av høytider og festdager.
  - Vi arrangerer fester og sammenkomster sammen med foreldrene
  - ICDP veiledning for foreldre.

Mer om ICDP og foreldreveiledning kan du finne på lenken nedenfor

<http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2013/04/Foreldreveiledning-i-Emma-Hjorth-barnehage.pdf>

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi tilstreber at hele huset skal ha de samme rutiner for tilvenning slik at foreldrene skal få den samme informasjonen og ivaretagelsen. Barnehagen tar kontakt med foreldrene for å avtale oppstarts dag og eventuell besøksdag. Etter hovedopptaket, i Juni, har barnehagen en felles besøksdag/ foreldreinformasjonsdag for alle som skal starte i løpet av august og sept. Alle barn får en tilknytningsperson på avdelingen. Dette er for å lage tette relasjoner og trygge barna i en overgangsperiode.

Vi har satt av tre dager til tilvenning hvor foreldre må være til stede i barnehagen. Det er en løpende dialog med foreldrene på at dette kan bli flere dager. Alt avhengig av barnet.

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

Overgang fra en avdeling til en annen innad på huset starter i slutten av mai. Foreldre får informasjon om hvilken avdeling skal begynne. De barna som skal bytte avdeling vil i løpet av siste del av mai og i juni være med på forskjellige aktiviteter og måltider på sin nye avdeling. Dette er for at de skal bli kjent med lokalene, tryggere på personalet og noen andre rutiner.

Vi overfører informasjon fra den gamle avdelingen over til den nye med at pedagogene fra hver avdeling har et overføringsmøte i august.

Kartleggingsverktøy som har blitt brukt blir overført til den nye avdelingen.

Barnehagen pleier å rotere noe på personalet hver høst. Vi prøver å få til at det blir med en voksen fra liten avdeling over til stor.

Fra barnehage til skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#).

Det siste året i barnehagen er et spesielt år for barna. De søker større utfordringer, er mer nysgjerrige og blikket vendes ut av barnehagen.

Ved overgangen til skole sørger vi få at barna mestrer;

- Å sette i gang og avslutte en aktivitet alene
- Å konsentrere seg over tid
- Å ta imot beskjeder som blir gitt til gruppen
- Å kunne holde og føre en blyant, og beherske saks
- Å holde orden på klærne og tingene sine
- Å bli selvstendige ved på- og avkledning og toalettbesøk

Slik jobber vi;

- Barna får aktiviteter som er tilpasset alderen.
- Barna er på en mini skole dag i mai.
- Alle gamle førsteklassinger blir invitert tilbake til barnehagen etter skolestart.
- Barnehagen har et eget møte for foreldrene til skolestarterer på høsten.
- Sammen med foreldre går vi igjennom rutinene for overgangen mellom barnehage og skole og hvordan barnehagen jobber.
- Emma Hjorth barnehage har et samarbeid med Kløverbakken og Marihøna barnehage om å møtes en gang i mnd for å bli kjent.
- **Lese-venner:** Emma Hjorth, Kløverbakken, Vøyen FUS og Marihøna barnehage har fått til et samarbeid med Emma Hjorth skole. Målet er å skape interesse og nysgjerrighet for

bøker og skriftspråk. Det er også et ledd i å bli kjent og å bli tryggere med skolen. De elevene barna møter på skolen vil også være deres faddere i første klasse.

- Overgangsobjekter: Bok: Ukrainsk eventyr, gjendiktet av Alf Prøysen: «Skinnvotten»
Spill: «Villkatten» Lek: «Hauk og due» Sang: Frode Skålevik: «Stopp! Ikke mobb!»

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging

Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis. Planleggingen er med utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling, og den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Personalet har en kalender for året hvor vi setter inn alle hendelsene som skal skje gjennom et år.

Vi legger også en plan for året når det gjelder tema for året. Dette starter vi allerede før sommeren for det neste året.

Mange aktiviteter legges inn i et fast årshjul som skal gjøre det enklere å få med seg alle målene gjennom et år.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Lage et årshjul for hva som skal vurderes når

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Hensikten med dokumentasjon og vurdering er å forbedre vår pedagogiske praksis. Vi bruker det som et refleksjonsverktøy, til å evaluere arbeidet vårt, og til å formidle til foreldre hvordan barnehagen jobber

Metoder for dokumentasjon vi bruker i barnehagen er;

- Årsplan
- Progresjonsplan
- månedsbrev
- Bilder og fotografier.
- Vise frem barnas arbeid.
- Barnas permer.
- Planlegningsskjema til aktiviteter.
- Praksisfortellinger

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

Progresjon

Vi skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Personalet skal:

- Oppdage, følge opp og utvidet det barna er opptatt av
- Planlegge og tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold for alle barn.

Barnehagen benytter seg av en plan fra «Lekbasert læring -et forskningsbasert førskoleopplegg fra Agderprosjektet». Vi vil utarbeide i løpet av dette barnehageåret en Her fyller avdelingene ut progresjon over tema, matematikk, selvregulering, språk og sosial kompetanse. Se egne planer.

Å ha en sunn seksuell helse forebygger seksuelle overgrep, derfor skal barn og unge lære og få tematiserte tema gjennom sin barnehage – og skolegang

ÅRSHJUL	2 og 3 åringer	4 åringer	5 åringer
Oppgaver:	Min kropp Respekt for egen og andres kropp- STOPP Glede over kroppen din og hva den kan Ubehag, å ha vondt/kjenne smerte- å lære å si ifra	Min kropp: Respektere egen og andres kropp(kroppsregler) – STOPP Lære om kroppens sanser og funksjoner Kjenne kroppen, hva som føles godt og hva som er privat.	Min kropp: Respektere egen og andres kropp(kroppsregler)- STOPP Lære om kroppens sanser og funksjoner Kjenne kroppen sin, hva som føles godt og hva som er privat. Hvordan blir man til? (Reproduksjon)

	<p>Hvordan ser vi ut utenpå?</p> <p>Følelser: Å være glad, lei seg, sint, redd Regulering av følelser</p> <p>Sosial kompetanse: Å forstå seg selv og andre «meg og deg»</p>	<p>Følelser, verdier og holdninger: Å være glad, lei seg, sint, redd, ensom</p> <p>Regulering av følelser Forskjeller, finnes mange måter å være på (kjønn, etnisitet, hudfarge, familie, relasjoner) Røde og grønne tanker</p> <p>Sosial kompetanse Gode, vonde og ulovlige hemmeligheter Empati og medfølelse Ha mot til å si ifra</p>	<p>Følelser, verdier og holdninger: Å være glad, lei seg, sint, redd, ensomhet, skam Flau, stolt Regulering av følelser Forskjeller, finnes mange måter å være på (kjønn etnisitet, hudfarge, familie, relasjoner) Røde og grønne tanker</p> <p>Kjønnsidentitet , hvem er du?</p> <p>Sosial kompetanse Gode, vonde og ulovlige hemmeligheter Empati og medfølelse Ha mot til å si ifra Hvem kan hjelpe??</p>
--	---	---	--

Barnehagens digitale praksis

Barnehagen bruker digitale verktøy som bilder, pc, kopieringsmaskin og Ipad sammen med barna i ulike aktiviteter. Det brukes til kreative innslag, lærende prosesser og noe lek, sang og musikk.

Personalet skal:

- forholder oss til retningslinjer fra WHO
- legge til rette for barns utforskning, lek og læring og skape noe selv gjennom digitale uttrykksformer
- ta med barna i bruken av digitale verktøy
- utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, bevist forhold til opphavsrett, kildekritikk og ivareta barns personvern.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.

Kommunikasjon, språk og tekst

- Vi har delt året i perioder med periodes eventyr og fortelling.
- Vi bruker språket i lek, samtale, konfliktløsning, spørre og fortelle
- Vi bruker språk i både formell og uformell læring situasjoner.

- Vi tilbyr barna aktiviteter som krever at de bruker språket sitt aktivt.
- Vi har konkrete og spill tilgjengelig for barna
- Vi har dialog og spontant samtale med barn ut fra sin interesse.
- I løpet av dagen deler vi barna i små grupper
- Vi bruker grep om begreper metodikken for at barna skal tilegne seg et større ordforråd.
- Vi har hengt opp bokstaver og tall i barnas høyde på avdelinger.
- Vi støtter barnas morsmål ved at personalet snakker morsmål med dem.
- Vi bruker sanger til hverdagsaktiviteter og rutinesituasjoner

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Vi har et uterom med variert terreng og overflater som barna utforsker gradvis fra de begynner i barnehagen til de slutter.
- Vi har forskjellige leke apparater og utstyr tilgjengelig for barna i hele dagen.
- Uterommet er delt i stasjoner hvor det tilbys ulike aktiviteter
- Vi har fokus på sunn mat i barnehage.
- Vi har et eget årshjul med motorikk og sanser

Kunst, kultur og kreativitet

- Vi tar med konkrete fra naturen og lager landart i barnehagens uterom
- Vi tilbyr barna formingsaktiviteter både inne og ut
- Vi bruker gjenbruksmaterialer.
- Vi synger på flere språk.
- Vi dramatiserer eventyr og fortellinger vi jobber med.
- Vi lager film av bilder barna tar av ting som de synes er interessant.

Natur, miljø og teknologi

- Vi drar på tur i nærmiljø for å bli kjent med omgivelsen rundt oss.
- Vi drar på tur til biblioteket.
- Vi drar på tur i skogen og utforske planter, dyr, steiner, farge former, mm.
- Vi bruker kamera til å ta bilder av interessante ting vi finner i naturen.
- Vi bruker IKT til og finner ut mer om dyr og materialer vi finner i naturen
- Barnehagen er miljøsertifisert med Grønt flagg.
- Vi bruker Emma Sansehus og Emma Frisk hus

Antall, rom og form

- Vi har et språkrom med spill og matematiske konkrete.
- Vi drar på tur i skogen og finner former og figurer.
- Vi bruker matematiske begreper i samtaler med barna
- Vi teller, måler, og veier mat vi lager.
- Vi har hengt opp tall og bokstaver i barnas rekkevidde på avdelinger.

- Vi tilbyr for eksempel pledd til å lage hytte

Etikk, religion og filosofi

- Vi bruker «steg for steg» metoden i jobb med sosial kompetanse
- Vi tar hensyn til forskjellige kulturer som er representert i barnehagen
- Vi lydhøre for barna og tar dem på alvor.
- Vi er gode rollemodeller for barna.
- Vi markerer religiøse og andre festdager som er representert med de forskjellige nasjonalitetene

Nærmiljø og samfunn

- Vi markerer festdager og tradisjoner som er representert i barnehagen
- Vi deltar i aktiviteter som vi blir invitert til og som foregår i nærmiljø.
- Vi har felles aktiviteter med barnehagene som er rundt oss.
- Vi tar buss og tog når vi drar på lengre turer.
- Vi samarbeider med skolen
- Vi bruker skogen og nærområdet
- Vi besøker bondegård
- Trafikksikker barnehage. (se eget årshjul.)

KULTURARENA

Fra Rammeplanen (2011)

Barnehagen har en viktig rolle som arena for utvikling av kulturell identitet. Vekselspill mellom formidling og barns egen aktivitet skal være en del av barnehagens særpreg. Barnehagen må være åpen for impulser fra den lokale, regionale, nasjonale og globale verden.

Slik gjør vi det;

- Vi markerer høytider og merkedager som barna møter hjemme og samfunnet.
- Vi har til hensikt å formidle kunnskap, respekt, og forståelse av andres tradisjoner og festerdager.
- Vi er beviste på og ikke forkynner eller oppfordre til religiøse aktiviteter.
- Vi formidler fakta og symboler som er typiske innenfor hver tradisjon.
  - Vi formidler forskjeller og likheter mellom ulike tradisjoner.

Markering av merkedager og tradisjoner i barnehagen

Lucia.

Den 13. desember har vi en stemningsfull samling med barn, foreldre, søsken og personalet om ettermiddagen. Vi spiser hjemmebakt Lussekatter og drikker gløgg. Barna kler seg i hvitt og går i Luciatog mens de synger.

FN dag

24 okt Internasjonal fest med solidaritetsaksjon, Lære om barn i andre land og dele goder man har. Avdelingene jobber med produkter som kan selges på ettermiddagen og med Unicef kortene i forkant. Kl. 15-17. Foreldre tar med mat.

Jul og Juleverksted.

Julen er den mest folkelige høytiden innenfor kristendommen og den som flest deltar i uavhengig av tro. Den er en høytid som er spesielt synlig i samfunnet. Derfor arbeider vi over en lengre periode med å gi julen et innhold ved å formidle sentrale juletradisjoner og julefortellinger. I løpet av desember arrangerer vi juleverksted, der vi deler oss i grupper og lager hjerter, lenker, nisser, stjerner og annen pynt som hører julen til.

Nissefest

Nisse er en skandinavisk eventyrskikkelse med rød lue og skjegg som bor i fjøset og forventer at det settes ut grøt til han på julaften. Ifølge gammel folketro eksisterte nissen i virkeligheten, og de som jobbet og arbeidet på gårdene tok ekstra hensyn til han. På nissefesten kler barn og personale seg ut som nisser, spiser grøt, går rundt juletreet og får besøk av nissen.

Påske og påskelunsj

Påskan er en høytid innenfor kristendommen og markerer Jesu død og oppstandelse. Fortellingen handler om å bli gjort narr av og fysisk krenket, men likevel tilgi og reparere det vonde. Vi formidler at påskeuken har ulike navn og litt om hva som skjedde på de ulike dagene; palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag og påskesøndag.

Diwali

Divali betyr «en rekke av lys» og er en lysfest som feires i oktober / november ved det hinduistiske nyttår. Tradisjonelt feires festen for å hilse gudinnen Lakshmi velkommen i håp om at hun skal bringe lykke for det kommende året. Til denne

festen pyntes det vanligvis med en mengde små lys og kinaputter, det utveksles gaver og spilles spill. Vi markerer den hinduiske lysfesten Divali med malte telys. Barna maler telys i forskjellige farger og pynte med dem på et fat under et godt måltid.

Eid

Den muslimske høytiden Eid eller Id feires to ganger i året, der den ene markerer avslutningen på fastemånedens Ramadan, og den andre markerer slutten av pilegrimsreisen. Eid (id al-fitr) markerer slutten på fastemånedens Ramadan. Id (al- adha) markerer slutten på pilegrimsreisen. I barnehagen markerer en av festene årlig og pleier å gjennomføre markeringen med dans, fellessamling der vi synger sanger og viser hverandre antrekkene, dekker langbord og spiser god mat.

Newroz

Den kurdiske feiringen Newroz er både en nyttårsfeiring og nasjonaldag

Kompetanseplan

Gjennom ulike kompetansetiltak kan de ansatte styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen

Dette rører seg dette barnehageåret:

- Hele personalgruppen vil gjennom året være med på satsningen «Tett på»

TETT PÅ – kvalitet i bærumsbarnehagen

«TETT PÅ- kvalitet i bærumsbarnehagen» er et helhetlig system utarbeidet for å styrke kompetanse og kvalitet i barnehagene i Bærum kommune.

Gjennom «TETT PÅ» ønsker vi å etablere et helhetlig system for å støtte barnas utvikling og læring som bygger på nyere forskning om kvalitet i barnehagen. Målet er at de ansatte skal bli enda bedre til å fremme barnas trygghet, trivsel, læring og språkutvikling i hverdagen. Samspill med varme og stimulerende voksne er barnehagekvalitet for alle barn, og vil legge et grunnlag som all utvikling og livsmestring bygger på.

I TETT PÅ skal CLASS (CLassroom Assesment Scoring System) brukes som verktøy for å måle og forbedre kvaliteten i bærumsbarnehagen. Følgende områder, og kvaliteten på disse, blir det fokusert på: **emosjonell støtte, organisering av avdeling og støtte til læring og utvikling.**

Aktiviteter i TETT PÅ

I TETT PÅ skal alle ansatte bli godt kjent med de ulike kvalitetsområdene og hva som er god barnehagekvalitet. Dette skal skje gjennom ulike aktiviteter:

- Felles planleggingsdager og personalmøter for alle ansatte**
- Sertifisering av observatører fra hver barnehage**
- Observasjon av avdeling og tilbakemelding**
- Veiledning over praksisfortellinger**